

Nr 477.

Av herr **Lindhagen**, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 296, angående utvidgning av flottans station i Stockholm m. m.

Med anledning av propositionen, nr 296, med förslag till anläggning av en utvidgad flottstation mitt i huvudstadens hjärta får jag anföra följande:

Den svenska huvudstaden är vida berömd för sitt natursköna läge. Detta är en symbol av det land, som staden representerar, ett land med tusen vatten mellan karga klippor och väna blomstersängar. Denna stadens genius ligger koncentrerad i »strömmarna». Minnena och anorna 'breda sitt skimmer över dem. Den svenska naturen avspeglar sig i dessa förgreningar av floder, sund, vikar och fjärdar med förtonande fjärrsyner mellan fastland och holmar.

Det är synd att säga, att de svenske förstått att vårda och utbygga detta underverk, såsom vederbort. Vandalismen har dock icke haft krafter nog att alldeles omstörta en sådan mäktig skapelse. Den störste förintaren av alla verkliga värden, militarismen, har även huggit sina gifttänder i själva hjärtat av stadens fägring, men ej lyckats döda de stora dragen i densamma.

Nu kommer även till denna lilla fridlysta plats en återdyning av världskrigets förstörelsegärning. Det är icke nog med den nuvarande flottstationens skräpiga upplag på stränderna. Dess skuggsidor skola i oviss utsträckning ytterligare omsvepa dem på alla de mest framskjutna ställena. Bron till Skeppsholmen skall bortrivras samt stadens befolkning och de många främlingarna berövas de historiska promenaderna i en värld av oförliknelig skönhet. Det hela skall förvandlas till ett industrietablisement. Och över en huvudgren av strömmarnas utflöden, genom vilken man vid den berömda infarten till staden sjöledes skådar in i en aningsfull omväxling av drömsyner, skall nu fyllas en brutal dammbyggnad som dessutom hotar att försumpas det innanför sålunda instängda vattnet.

En sådan gärning synes mig icke böra få äga rum.

Härtill kommer även en annan sak. Den som förordar en utvidgning av flottstationen förutsätter naturligtvis, att krigen skola fortfara och att även vårt land kan bliva indraget däri. Detta medför att med nutidens uppfinningar en flottstation kan göras till föremål för luftanfall och beskjutas med nutidens långsiktande kanonor. Vilken förödelse av egendom bland stadens omgivande offentliga byggnader — såsom slottet, riksdagshuset, operan, nationalmuseum, nordiska museet — och den bebodda staden skulle icke detta betyda. Vilka ofantliga värden representera ej dessa förluster i jämförelse med den lilla besparing, som tagits till förevändning för stationsutvidgningens förläggning just på denna plats och som för övrigt vida understiger vad man anser sig ha råd att nu årligen kasta ut på en ändamålslös neutralitetsvakt och mycket annat dessutom. Men än värre, vilket förakt för den civila befolkningens liv ligger ej i ett sådant byggnadstilltag. De s. k. 1914 års idéer fira här verkliga orgier. Den civila befolkningen torpederas och bombarderas till döds saklost trots alla rättsregler för krigföring.

Man kan för det tredje fråga sig varför denna olycka, efter att under århundraden ha väsentligen avvärjts, skall komma över den svenska huvudstaden just nu, då världskriget börjar nalkas sitt slut. Utsikterna för oss att indragas i kriget äro avlägsnare än någonsin och de anordningar, som här tillämnas skola i varje fall aldrig komma till avsett bruk annat än för kommande tiders krig. Under sådana förhållanden är det väl en enkel plikt att icke kasta pengar i sjön utan bida tiden och se vad den kommer att kräva.

Den lidande mänskligheten hoppas nämligen att detta krig skall bliva det sista, och rustningarnas avskaffande är ett program som nu står fast för folkets fredssträvanden. Krigets erfarenheter visa i varje fall med visshet hän på en omvälvning i krigstekniken och de militära redskapen och detta sannerligen icke minst på sjövapnets område. Ligger det då eus ett uns av sunt förstånd i ett förslag, som vill inrätta sig efter föråldrade metoder och ej känner något behov att avvakta världskatastrofens avslutning och kunskapen om framtidens behov och förväntningar.

En utvidgning av flottstationen om en sådan i framtiden överhuvud taget behöves, får icke heller röra sig med alternativet »Kaknäsförslaget». Även detta senare förslag är såsom helhet sett ett hot mot huvudstadens skönhetsvärden, det avstänger på en punkt den nödvändiga utvidgningen av huvudstadens hamnområde samt innebär slutligen också

genom sitt grannskap till staden överhängande fara under krig för civila liv och civil egendom.

För övrigt är det ju icke meningen att nedlägga flottstationen i Karlskrona. Om flottstationer behövas efter världskriget, är det icke blott möjligt utan, såsom det synes mig, ganska sannolikt, att såväl den politiska nya situationen som den nya militärtekniken skall låta Karlskrona åter komma till heders såsom huvudflottstation och åtminstone såsom lika lämplig därtill som huvudstaden. Även detta är ett talande skäl för att ej nu företaga någon som helst utvidgning eller omflyttning av flottstationen i Stockholm, vilken genom administrativ maktfullkomlighet utan riksdagens samtycke för konsekvenserna blivit förvandlad till huvudstation.

Anmärkas bör även, att den stora besparing, som Stockholmsförslaget enligt beräkning skulle medföra i bostäders uppförande, synes vila på oriktiga förutsättningar. Bostadsmarknaden i Stockholm är ej beredd på nya invandringar. Vill staten flytta hit mera folk för sin egen rörelse, bör den även uppföra bostäder för dem alla.

Det borde knappast behöva erinras, att den föreslagna utvidgningen icke kan få grundas allenast på flottpersonalens önsknings att få bo i huvudstaden och där ha sin bekvämlighet. Kasernernas förflyttning i armén från landsbygden till städerna ansågs vara kraftigt påverkat av en sådan hänsyn. Mången säger, att densamma icke heller är alldeles fjärran från det nu föreliggande förslaget. Även detta lilla intresse, som ju kan vara mänskligt för personalens synpunkt, blir dock även det tillräckligt tillgodosett tillsvidare om världskrigets utgång avvaktas, och status quo bibehålles.

På grund av vad sålunda anförts och då med andra ord förslaget väl är ett lysande exempel på det gamla ordet om »den ringa vishet med vilken världen regeras», hemställes:

att propositionen nr 296 om utvidgning av flottans station i Stockholm m. m. icke måtte bifallas.

Stockholm den 9 maj 1917.

Carl Lindhagen.

